

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/19/2010
Identifikačné číslo spisu:	7109202369
Dátum vydania rozhodnutia:	01.02.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:7109202369.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Mgr. Q. Q., zastúpeného JUDr. Jurajom T., advokátom so sídlom v Košiciach, Štefánikova 5, proti povinnému JUDr. I. S. S., pre vymoženie 6 245,60 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 17 Er 98/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo 17. augusta 2009 č.k. 17 Er 98/2009-20 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 24. februára 2010 sp.zn. 1 CoE 221/2009, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Košice I zo 17. augusta 2009 č.k. 17 Er 98/2009-20 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 24. februára 2010 sp.zn. 1 CoE 221/2009 a vec vracia Okresnému súde Košice I na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi JUDr. Štefanovi Barilikovi sa Mgr. Q. Q. ako oprávnený domáhal vykonania exekúcie na majetok JUDr. I. S. ako povinného na základe exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Košice I zo 4. apríla 2008 č.k. 28 Cb 554/1997-108 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27. novembra 2008, ktorými bol povinný zaviazaný zaplatiť JUDr. X. T. 188 155 Sk s príslušenstvom. Návrh na začatie exekúcie podal právny nástupca oprávneného Mgr. Q.J., na ktorého bola predmetná pohľadávka postúpená.

Na základe žiadosti súdneho exekútora podanej 6. februára 2009 Okresný súd Košice I vydal dňa 20. februára 2009 pod sp.zn. 17 Er 98/2009 poverenie na vykonanie exekúcie pre vymoženie uloženej povinnosti 6 245,60 € s príslušenstvom, trov prechádzajúceho konania 512,78 € a trov exekučného konania.

Súdny exekútor JUDr. Štefan Barilik podľa ustanovenia § 47 a § 191 Exekučného poriadku vydal 21. apríla 2009 pod sp.zn. Ex 8/2009 upovedomenie o začatí exekúcie, proti ktorému podal povinný námietky.

Okresný súd Košice I uznesením zo 17. augusta 2009 č.k. 17 Er 98/2009-20 námietkam povinného

vyhovel. Stotožnil sa s názorom povinného, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi JUDr. X. T. a Mgr. Q. Q. pred právoplatnosťou exekučného titulu nemohlo účinne dôjsť k zmene v osobe oprávneného z daného exekučného titulu, a preto nemožno pokračovať vo výkone exekúcie v prospech oprávneného Mgr. Q. Q.U..

Krajský súd v Košiciach na odvolanie oprávneného uznesením z 24. februára 2010 sp.zn. 1 CoE 221/2009 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že nevyhovel námietkam povinného proti exekúcii. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v prejednávanej veci bol v čase exekučného konania exekučný titul už vykonateľný, a teda spĺňa náležitosti vyžadované ustanovením § 41 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení (Exekučný poriadok). Odvolací súd dospel k záveru, že nie sú dané okolnosti uvedené v § 50 ods. 1 Exekučného poriadku, pre ktoré by námietkam povinného malo byť vyhovené.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu povinného JUDr. I. S., mimoriadnym dovolaním napadol uznesenia okresného a krajského súdu, ktoré navrhol zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že exekučný súd tým, že pri vydaní napadnutého rozhodnutia neaplikoval ustanovenie § 14 ods. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. januára 1998, vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že v danom prípade povinnou osobou v exekučnom konaní je JUDr. I. S. konkurznej V. Na majetok úpadcu bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 1995 sp.zn. K 20/1993-33 vyhlásený konkurz a konkurzné konanie nebolo v čase začatia exekúcie ukončené. Uznesenie o vyhlásení konkurzu nadobudlo právoplatnosť 8. mája 1996. Pohľadávka oprávneného voči povinnému vznikla za trvania konkurzu. Z ustanovení § 6 ods. 1, ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom do 31. júla 2000 a ustanovení § 14 ods. 1 písm. c/, d/, e/ citovaného zákona v znení platnom do 31. januára 1998 vyplýva, že v konkurzných konaniach začatých do 1. februára 1998 sa súdne a iné konania vyhlásením konkurzu ex lege prerušujú, resp. už v začatých konaniach nemožno pokračovať. Z týchto dôvodov, ak bol podaný návrh na začatie exekučného konania po vyhlásení konkurzu, konanie sa začne a zároveň sa preruší. Podľa názoru generálneho prokurátora do konkurznej podstaty úpadcu patrí aj majetkový prospech s príslušenstvom, ktorý získal úpadca v čase od 21. októbra 1996 do 22. decembra 1996, bez právneho dôvodu na úkor predchodcu oprávneného Mgr. Q. Q., JUDr. X. T.. Z uvedeného dôvodu nebolo možné v predmetnej veci exekúciu začať, resp. v exekúcii pokračovať. V horeuvedených konaniach začatých do 1. februára 1998 vyhlásenie konkurzu spôsobuje procesný účinok okrem iného aj v tom, že iné konania, než tie, ktoré sú uvedené v § 14 ods. 1 písm. c/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní účinnom do 31. januára 1998, sa prerušujú. Za „iné konania“, ktoré sa v dôsledku vyhlásenia konkurzu prerušujú, treba považovať všetky ďalšie konania, v ktorých je úpadca účastníkom, vrátane exekučného vedeného podľa Exekučného poriadku. Uvedený výklad vychádza z ustanovenia § 14 ods. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom do 31. januára 1998. Podľa § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení exekučného konania nemožno podať návrh na obnovu exekučného konania, pričom v zmysle poznámky č. 4c (pod čiarou) za osobitný predpis sa považuje napríklad ustanovenie § 14 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov. V danom prípade je právo oprávneného na vykonanie exekúcie obmedzené v prospech dosiahnutia účelu konkurzného konania. Ak oprávnený podá návrh na vykonanie exekúcie a exekútor zistí prekážku začatia exekučného konania, mal by súdu predložiť návrh na zastavenie exekučného konania. Na základe uvedeného mal generálny prokurátor za to, že sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f písm. c/ O.s.p., pričom podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochranu práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Oprávnený vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť a uviedol, že nie je správny právny názor dovolateľa, že i majetkový prospech s príslušenstvom získaný úpadcom v čase od 21. októbra až 22. decembra 1996, ktorý bol už ziskom iného podnikateľského subjektu, než podnikateľského subjektu, na majetok ktorého bol vyhlásený konkurz, je majetkom spadajúcim do

konkurznej podstaty úpadcu. Suma, ktorá tvorí predmet sporu, bola získaná podnikateľskou činnosťou iného podnikateľského subjektu, než podnikateľského subjektu úpadcu, a teda nemôže byť predmetom a obsahom konkurzného konania úpadcu.

Povinný písomné vyjadrenie k dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacieho dôvodu uvedeného výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky namietaná a v konaní o tomto opravnom prostriedku nevyšla najavo.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnou aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V posudzovanej exekučnej veci sa vymáha peňažná pohľadávka oprávneného na základe exekučného titulu, ktorým je právoplatný a vykonateľný rozsudok Okresného súdu Košice I zo 4. apríla 1998 č.k. 28 Cb 554/1997-108 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27. novembra 2008 sp.zn. 2 Cob 115/2008. Okresný súd na návrh oprávneného poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie proti povinnému na vymożenie 6 245,60 € s príslušenstvom, trov predchádzajúceho konania 512,78 € a trov exekučného konania. Okresný súd Košice I uznesením zo 17. augusta 2009 č.k. 17 Er 98/2009-20 vyhovel námietkam povinného, podaných proti upovedomeniu o začatí exekúcie, pričom vychádzal z názoru, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi JUDr. X. T. a Mgr. Q. Q. pred právoplatnosťou exekučného titulu, nemohlo účinne dôjsť k zmene v osobe oprávneného z daného exekučného titulu, a preto nemožno pokračovať vo výkone exekúcie v prospech oprávneného Mgr. Q. Q.. Na základe odvolania oprávneného Krajský súd v Košiciach uznesením z 24. februára 2010 sp.zn. 1

CoE 221/2009 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že námietkam povinného nevyhovuje s odôvodnením, že v prejednávanej veci bol v čase exekučného konania exekučný titul už vykonateľný, a teda spĺňa náležitosti vyžadované ustanovením § 41 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení (Exekučný poriadok) a dospel k záveru, že nie sú dané okolnosti uvedené v § 50 ods. 1 Exekučného poriadku, pre ktoré by malo byť námietkam povinného vyhovené.

Na majetok dlžníka FENIX, s.r.o., Košice bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 1995 č.k. K 20/1993-33 vyhlásený konkurz a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. I. S.. Exekútorovi bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie dňa 3. februára 2009.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. júla 2000 (ďalej len ZKV) majetok podliehajúci konkurzu tvorí konkurznú podstatu (ďalej len „podstata“).

Podľa § 6 ods. 2 citovaného ustanovenia zákona konkurz sa týka majetku, ktorý patril dlžníkovi v deň vyhlásenia konkurzu a ktorý nadobudol počas konkurzu; týmto majetkom sa rozumie aj mzda alebo iné podobné príjmy. Do podstaty nepatrí majetok, ktorého sa nemôže týkať výkonu rozhodnutia; majetok slúžiaci podnikateľskej činnosti z podstaty nie je vylúčený.

Podľa § 14 ods. 1 písm. c/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. januára 1998 vyhlásenie konkurzu má ten účinok, že konanie týkajúce sa nárokov na oddelené uspokojenie (§ 28) alebo vylúčenie z podstaty možno začať a v ňom pokračovať len proti správcovi.

Podľa § 14 ods. 1 písm. d/ citovaného ustanovenia zákona iné konania, než uvedené pod písmenom c/, výsledkom ktorých môže byť nárok proti podstate, sa prerušujú. V týchto konaniach sa však pokračuje na návrh správcu, úpadcovho odporcu alebo nerozlučného účastníka konania. Úpadca môže tento návrh podať, len ak tak neurobí správca v lehote určenej súdom.

Podľa § 14 ods. 1 písm. e/ citovaného ustanovenia zákona pre pohľadávku proti úpadcovi nemožno nariadiť výkon rozhodnutia, viesť výkon rozhodnutia, ani vykonávať exekúciu na majetok patriaci do podstaty, ani nadobudnúť na ňom právo na oddelené uspokojenie (§ 28).

Základným účinkom vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu je strata oprávnenia úpadcu nakladať s majetkom podstaty a strata oprávnenia na výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty a prechod týchto oprávnení na správcu konkurznej podstaty. V zásade platí, že správca konkurznej podstaty je vo vzťahu k majetku, ktorý patrí do podstaty, oprávnený robiť úkony, na ktoré by bol inak oprávnený úpadca. Činnosť správcu má smerovať k naplneniu konečného cieľa konkurzu, ktorým je speňažovanie majetku patriaceho do podstaty a pomerné uspokojenie veriteľov.

Z konštrukcie zákona o konkurze a vyrovnaní, najmä právnej úpravy konkurznej podstaty (§ 6 ZKV) je zrejmé, že konkurznú podstatu tvorí nielen majetok reálne vlastnený dlžníkom v čase vyhlásenia konkurzu, ale i taký majetok, ktorý v tomto čase existuje ešte len v potenciálnej rovine alebo bude nadobudnutý počas konkurzu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zhodne s názorom generálneho prokurátora uvedeným v mimoriadnom dovolaní má za to, že v konkurzných konaniach začatých do 1. februára 1998, sa súdne a iné konania vyhlásením konkurzu ex lege prerušujú, resp. už v začatých konaniach nemožno pokračovať, a preto, ak bol podaný návrh na začatie exekučného konania po vyhlásení konkurzu, nebolo možno exekúciu začať.

V posudzovanom prípade aj podľa názoru dovolacieho súdu do konkurznej podstaty patrí aj majetkový prospech s príslušenstvom, ktorý získal úpadca v čase od 21. októbra 1996 do 22. decembra 1996, bez právneho dôvodu na úkor predchodcu oprávneného Mgr. Q. Q., JUDr. X. T..

Vyhlásením konkurzu sa začína konkurz. Účinky vyhlásenia konkurzu nastanú dňom vyvesenia

uznesenia na úradnej tabuli súdu (§ 13 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. januára 1998). V konaniach začatých do 1. februára 1998 vyhlásenie konkurzu spôsobuje procesný účinok okrem iného v tom, že iné konania, než tie, ktoré sú uvedené v § 14 ods. 1 písm. c/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní účinnom do 31. januára 1998, sa prerušujú. Za „iné konania“, ktoré sa v dôsledku vyhlásenia konkurzu prerušujú, treba považovať všetky ďalšie konania, v ktorých je úpadca účastníkom, vrátane konania exekučného vedeného podľa Exekučného poriadku. Takémuto výkladu nasvedčuje aj ustanovenie § 14 ods. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Zb. v znení platnom do 31. januára 1998, v zmysle ktorého pre pohľadávku proti úpadcovi nemožno nariadiť výkon rozhodnutia, viesť výkon rozhodnutia, ani vykonávať exekúciu na majetok patriaci do podstaty, ani nadobudnúť na ňom právo na oddelené uspokojenie. V citovanom zákonom ustanovení zákonodarca v súvislosti s vykonaním exekúcie v poznámke 2a (pod čiarou) výslovne odkazuje (okrem iného) na zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 36 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekučné konanie začína na návrh (ods. 1). Exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť, nemožno odpustiť zmeškanie lehôt a po skončení exekučného konania nemožno podať návrh na obnovu exekučného konania (ods. 5), pričom v zmysle poznámky 4c (pod čiarou) za osobitný predpis sa považuje napríklad ustanovenie § 14 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

V danej veci povinnou osobou v exekučnom konaní je JUDr. I. S., správca konkurznej podstaty úpadcu E. Na majetok úpadcu bol vyhlásený konkurz a konkurzné konanie nebolo v čase začatia exekúcie ukončené. Pohľadávka oprávneného vznikla za trvania konkurzu. Keďže jednotlivé ustanovenia právnej úpravy, konkrétne zákona č. 328/1991 Zb. nemožno vysvetľovať izolovane, ale v ich vzájomnej súvislosti, treba vyvodiť, že vyhlásenie konkurzu na majetok povinného bráni začatiu exekučného konania. Toho dôsledkom bude, že ak je napriek tomu po vyhlásení konkurzu podaný návrh na začatie exekúcie, predmetom ktorého má byť majetok patriaci do konkurznej podstaty, exekučné konanie napriek tomu nezačne, nakoľko tomu bráni právna úprava v ustanovení (§ 14 ods. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. januára 1998). V posudzovanom prípade je právo oprávneného na vykonanie exekúcie obmedzené v prospech dosiahnutia účelu konkurzného konania.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že pokiaľ súdy oboch stupňov pri vydaní napadnutého rozhodnutia neaplikovali ustanovenie § 14 ods. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení platnom do 31. januára 1998, ich rozhodnutia nie sú vecne správne; sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Okresného súdu Košice I zo 17. augusta 2009 č.k. 17 Er 98/2009-20 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 24. februára 2010 sp.zn. 1 CoE 221/2009 a vec vrátil Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí pre tento súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.